ЗАКОН

о јавном дугу

„Службени гласник РС", бр. 61 од 18. јула 2005, 107 од 23. децембра 2009, 78 од 19. октобра 2011, 68 од 4. августа 2015, 95 од 8. децембра 2018, 91 од 24. децембра 2019, 149 од 11. децембра 2020.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређују се услови, начин и поступак задуживања Републике Србије (у даљем тексту: Република), јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе (у даљем тексту: локална власт), **Републичког фонда за здравствено осигурање***, **Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање*** и Националне службе за запошљавање (у даљем тексту: организације обавезног социјалног осигурања), као и јавних предузећа и других правних лица, чији је оснивач Република (у даљем тексту: правна лица), давање гаранција Републике, начин и поступак управљања јавним дугом и вођење евиденције о јавном дугу.

*Службени гласник РС, број 68/2015

Значење израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) Дуг је новчана обавеза или обавеза отплаћивања новчаног задуживања;

2) Јавни дуг **Републике*** јесте:

(1) дуг Републике који настаје по основу уговора који закључи Република,

(2) дуг Републике по основу хартија од вредности (у даљем тексту: државне хартије од вредности),

(3) дуг Републике по основу уговора, односно споразума којим су репрограмиране обавезе које је Република преузела по раније закљученим уговорима, као и емитованим хартијама од вредности по посебним законима,

(4) дуг Републике који настаје по основу дате гаранције Републике (у даљем тексту: гаранција), или по основу непосредног преузимања обавезе у својству дужника за исплату дуга по основу дате гаранције, *

(5) дуг локалне власти, као и правних лица из члана 1. овог закона за које је Република дала гаранцију;

3) Задуживање јесте узимање кредита, односно зајмова (у даљем тексту: кредит) и емитовање државних хартија од вредности за финансирање буџетског дефицита и дефицита текуће ликвидности, **за рефинансирање обавеза по основу јавног дуга*** и за финансирање инвестиционих **и програмских*** пројеката, као и давање гаранција *;

4) Гаранција јесте условна обавеза Републике да плати доспелу, а неизмирену новчану обавезу у случају ако локална власт, односно правно лице за које је Република дала гаранцију не изврши плаћање о року доспећа;

5) брисана је (види члан 2. Закона - 68/2015-14)

6) Државне хартије од вредности јесу краткорочне и дугорочне хартије од вредности које емитује Република;

7) Финансијске институције, у смислу овог закона, јесу банке, друштва за осигурање, брокерско-дилерска друштва, пензиони фондови, инвестициони фондови *;

7а) Примарни дилери су финансијске институције које је министарство надлежно за послове финансија изабрало да обављају одређене активности на тржишту државних хартија од вредности, као и да унапређују примарно и секундарно тржиште и чије је учешће на тржишту државних хартија од вредности, као и друге активности којима се унапређује управљање јавним дугом и развој тржишта државних хартија од вредности, уређено уговором са Републиком;**

8) Примарно тржиште јесте тржиште на којем се врши иницијална продаја државних хартија од вредности, непосредно или преко посредника;

8а) Секундарно тржиште јесте тржиште на коме се врши купопродаја државних хартија од вредности након продаје на примарном тржишту;**

9) Страна валута јесте валута стране државе;

10) Привилегована информација јесте информација која није доступна јавности, а значајна је за утврђивање цене државне хартије од вредности и чијим коришћењем се може стећи финансијска корист**;*****

11) Хеџинг као инструмент заштите од финансијског ризика, у смислу овог закона, представља трансакције у вези са финансијским дериватима, које имају за циљ управљање ризиком од промене девизног курса и/или ризиком од промене каматне стопе, као и других ризика у вези са задуживањем Републике кроз закључивање уговора о кредиту, давање гаранција и емитовање државних хартија од вредности.***

*Службени гласник РС, број 68/2015

**Службени гласник РС, број 95/2018

***Службени гласник РС, број 149/2020

II. ЗАДУЖИВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ

Задуживање у земљи и иностранству

Члан 3.

Република се може задуживати у земљи и иностранству, односно на домаћем и иностраном тржишту.

Задуживање у домаћој и страној валути

Члан 4.

Република се може задуживати у домаћој и страној валути, у складу са овим законом.

Задуживање емисијом краткорочних државних хартија од вредности у земљи може се вршити искључиво у домаћој валути.

Овлашћење за задуживање

Члан 5.

Република се може задужити ради финансирања буџетског дефицита,* ** текуће ликвидности,* рефинансирања доспелих обавеза по основу јавног дуга, за * финансирање инвестиционих и програмских пројеката*** и набавку финансијске имовине, као и за извршавање обавеза по датим гаранцијама.***

Народна скупштина Републике Србије одлучује о задуживању Републике путем узимања дугорочних кредита, задуживању за финансирање инвестиционих **и програмских*** пројеката **путем узимања дугорочних кредита***, о давању гаранција **, као и о непосредном преузимању обавезе у својству дужника по основу дате гаранције.

Влада Републике Србије (у даљем тексту: Влада) одлучује о емитовању дугорочних државних хартија од вредности, ако законом није друкчије одређено. **Емитовањем државних хартија од вредности Република може финансирати пројекте наведене у закону којим се уређује буџет Републике за текућу годину, до износа наведених у том закону.*****

Министар надлежан за послове финансија (у даљем тексту: министар финансија) одлучује о узимању краткорочних кредита за финансирање буџетског дефицита, ** текуће ликвидности и за **рефинансирање доспелих обавеза по основу јавног дуга****, као и о емитовању краткорочних државних хартија од вредности.

Министар финансија је једини овлашћен да у име Владе и за рачун Републике уговара задуживање и закључује уговоре о кредиту, односно емитује државне хартије од вредности.

Изузетно од става 5. овог члана, за закључивање уговора о кредиту, односно за емисију државних хартија од вредности, министар финансија може решењем овластити постављено лице у министарству надлежном за послове финансија (у даљем тексту: Министарство). **Изузетно, у оправданим околностима, Влада може одредити другог министра, да у име Владе и за рачун Републике закључи уговор о кредиту.*****

Дугорочним кредитима, односно дугорочним државним хартијама од вредности, у смислу овог закона, сматрају се кредити, односно државне хартије од вредности чији се период отплате протеже и на наредне буџетске године.

Узимање кредита, односно емитовање хартија од вредности из ст. 3. и 4. овог члана врши се у оквиру лимита утврђеног законом којим се уређује буџет Републике **за текућу годину***.

Акти о емитовању државних хартија од вредности из ст. 3. и 4. овог члана објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије".

*Службени гласник РС, број 78/2011

**Службени гласник РС, број 68/2015

***Службени гласник РС, број 149/2020

Задуживање за финансирање текуће ликвидности*

*Службени гласник РС, број 68/2015

Члан 6.

Задуживање за финансирање * текуће ликвидности јесте узимање кредита, односно емитовање државних хартија од вредности ради финансирања неусклађених кретања у приходима и расходима буџета у току буџетске године.

Укупан дуг по основу задуживања из става 1. овог члана мора се вратити до 31. децембра текуће буџетске године.

У току буџетске године, задуживање за финансирање * текуће ликвидности не сме прећи 5% укупно остварених прихода у претходној буџетској години.

*Службени гласник РС, број 68/2015

Задуживање за финансирање буџетског дефицита и рефинансирање доспелих обавеза по основу јавног дуга*

*Службени гласник РС, број 68/2015

Члан 7.

Задуживање за финансирање буџетског дефицита јесте узимање кредита, односно емитовање државних хартија од вредности, код којег се дуг преноси у наредне буџетске године.

Република се може задуживати за рефинансирање обавеза по основу јавног дуга узимањем кредита, односно емитовањем државних хартија од вредности, под условом да се средства од тог задуживања користе за плаћање неизмиреног износа дуга или плаћања по основу издатих гаранција.*

Износ задужења за финансирање буџетског дефицита **и рефинансирање доспелих обавеза по основу јавног дуга*** не сме бити већи од ограничења утврђеног у закону којим се уређује буџет Републике за ту годину.

Брисани су ранији ст. 3. и 4. (види члан 5. Закона - 68/2015-14)

*Службени гласник РС, број 68/2015

Брисан је назив члана 8. (види члан 6. Закона - 68/2015-14)

Члан 8.

Брисан је (види члан 6. Закона - 68/2015-14)

Задуживање за финансирање инвестиционих и програмских* пројеката

*Службени гласник РС, број 149/2020

Члан 9.

Задуживање за финансирање инвестиционих **и програмских**** пројеката јесте узимање кредита, односно емитовање државних хартија од вредности ради финансирања ****** пројеката који ће омогућити унапређење, ефикасност и ефективност привреде и економског развоја Републике, под условом да се финансирање врши на рок дужи од једне године.

Емитовањем државних хартија од вредности Република може финансирати пројекте из става 1. овог члана. Пројекти који се могу финансирати емитовањем државних хартија од вредности су пројекти који су наведени у закону којим се уређује буџет Републике за текућу годину. Емитовање државних хартија од вредности врши се до износа утврђених у закону којим се уређује буџет Републике за текућу годину.**

Влада посебним актом уређује начин, поступак и остале критеријуме у вези са одабиром пројеката који ће се финансирати емитовањем државних хартија од вредности на домаћем и међународном финансијском тржишту. Емитовање државних хартија од вредности на домаћем и међународном финансијском тржишту врши се у складу са прописима који уређују ту област.**

Влада посебним актом уређује начин праћења реализације инвестиционих* и програмских пројеката који се финансирају из кредита или државних хартија од вредности.***

*Службени гласник РС, број 68/2015

**Службени гласник РС, број 149/2020

Поступак задуживања

Члан 10.

На предлог Министарства, Влада утврђује **основу*** за преговоре о задуживању Републике путем узимања кредита и одређује састав делегације за вођење преговора.

Представник Министарства **учествује*** од почетка поступка на свим преговорима о задуживању Републике.

Министарство доставља Влади извештај са преговора из става 1. овог члана, са нацртом уговора о кредиту.

*Службени гласник РС, број 149/2020

III. УПРАВЉАЊЕ ЈАВНИМ ДУГОМ

Дефиниција и стратегија за управљање јавним дугом

Члан 11.

Циљ управљања јавним дугом је обезбеђивање средстава за редовно сервисирање буџетских потреба по најповољнијим условима и трошковима финансирања уз прихватљив ниво ризика.**

Управљање јавним дугом обухвата:

1) обављање трансакција ради управљања ризиком, укључујући и смањивање или елиминисање ризика **који могу настати на основу промене девизног курса и/или на основу промене каматне стопе, као и других ризика који могу настати у вези са задуживањем Републике. Министар финансија, у име Владе и за рачун Републике, може закључивати послове у вези са финансијским дериватима ради постизања повољније рочности, валутне или каматне структуре јавног дуга, смањења или елиминисања ризика од промене девизног курса и каматних стопа и других ризика повезаних са управљањем јавним дугом Републике. Послови у вези са финансијским дериватима се закључују у складу са стандардизованим оквирним уговором о финансијским дериватима који је уобичајен у пословној пракси, односно на начин уобичајен у пословној пракси*****;

2) доношење одлука о куповини и продаји страних валута;

3) праћење дневног салда на систему консолидованог рачуна трезора;

4) управљање приливима по основу јавног дуга, инвестирање и обављање осталих трансакција са вишковима ликвидности, односно средствима финансијске имовине Републике Србије под управљањем.*

Влада уређује опште услове за пословање са финансијским дериватима од стране Републике, којим би се обављале трансакције из става 2. тачка 1) овог члана.**

Министар управља јавним дугом и припрема стратегију за управљање јавним дугом.

У циљу активног управљања јавним дугом Влада именује Комитет за управљање јавним дугом и средствима финансијске имовине Републике Србије под управљањем, који за свој рад одговара Министру.*

Министар ће донети Правилник о задацима, функционисању и организацији Комитета за управљање јавним дугом и средствима финансијске имовине Републике Србије под управљањем, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.*

Министар доноси акт којим се утврђује која је финансијска имовина под управљањем.*

Стратегија из става 3. овог члана је саставни део Фискалне стратегије за наредни средњорочни период.*

*Службени гласник РС, број 68/2015

**Службени гласник РС, број 95/2018

***Службени гласник РС, број 149/2020

Управљање приливима по основу јавног дуга

Члан 12.

За потребе управљања приливима по основу јавног дуга и отплате јавног дуга, консолидовани рачун трезора Републике има подрачуне у домаћој и страној валути.

Подрачуни у страној валути из става 1. овог члана воде се у Народној банци Србије.

Ако министар финансија, односно постављено лице у Министарству које он овласти, одлучи да је салдо на подрачуну прилива по основу јавног дуга довољан да омогући куповину и продају страних валута за неодложно исплаћивање јавног дуга, он је овлашћен да конвертује, обави своп послове или друге трансакције са тим средствима, како би се дошло до одговарајућег износа потребне валуте.

Послове из става 3. овог члана са средствима која гласе на страну валуту обавља Народна банка Србије.

IV. СТАТУС ЈАВНОГ ДУГА

Обавеза отплате јавног дуга

Члан 13.

Јавни дуг представља безусловну и неопозиву обавезу Републике у односу на отплату главнице, камате и осталих припадајућих трошкова.

Обавеза отплате јавног дуга из става 1. овог члана може бити у домаћој или страној валути.

Отплата јавног дуга има сталну апропријацију у буџету Републике и приоритет у исплати у односу на остале јавне расходе утврђене законом којим се уређује буџет Републике.

Одредбе закона којим се уређује буџетски

систем које се односе на привремену обуставу извршења буџета, не односе се на отплату јавног дуга.

Износ јавног дуга

Члан 14.

Износ јавног дуга јесте укупан износ дуга, изражен у домаћој валути, који Република мора да отплати за обавезе утврђене у члану 2. тачка 2) подтач. (1) до (3) овог закона, односно који постаје обавеза Републике када се за то испуне услови из гаранције за обавезе из члана 2. тачка 2) подтач. (4) и (5) овог закона.

Уколико је обавеза настала у страној валути, за потребе обрачуна јавног дуга, јавни дуг ће

се обрачунати у домаћој валути по званичном средњем курсу Народне банке Србије, на дан обрачуна.

Отплата јавног дуга

Члан 15.

У току извршења буџета Републике не могу се вршити измене у плану амортизације јавног дуга, као ни у методологији за примењивање тог плана, осим у случају прилагођавања ових плаћања променама у обавезама на име јавног дуга.

Услови уговора који се односе на јавни дуг не могу се једнострано мењати.

Министар финансија може закључити уговор са Народном банком Србије **или неком другом државном институцијом*** за обављање појединих послова у вези са отплатом јавног дуга.

*Службени гласник РС, број 68/2015

V. ДАВАЊЕ ГАРАНЦИЈЕ

Овлашћење за давање гаранције

Члан 16.

Брисан је ранији став 1. (види члан 10. Закона - 68/2015-14)

Република може дати гаранцију за измирење дуга **локалне власти и*** правних лица из члана 1. овог закона (у даљем тексту: дужник).

Република може дати гаранције **из става 1.*** овог члана у складу са законом којим се уређује буџет Републике за текућу годину.

Република може дати гаранције из става 1. овог члана само ако се средствима кредита за који се даје гаранција финансирају капитална улагања дужника. Република не може дати гаранције из става 1. овог члана ако се средствима кредита за који се даје гаранција финансира текуће пословање дужника односно за потребе ликвидности дужника.*

Гаранције из **става 1.*** овог члана дају се у форми закона.

*Службени гласник РС, број 68/2015

Обим средстава за давање гаранције

Члан 17.

Република може дати гаранцију за измирење дуга дужника под условима из члана 16. став **2***. овог закона, у висини средстава која се утврђују у складу са законом и уговором о кредиту.

*Службени гласник РС, број 68/2015

Услови за давање гаранције

Члан 18.

За давање гаранције може се наплаћивати провизија.

Министар финансија ближе уређује услове које морају да испуњавају дужници да би Република дала гаранцију, поступак за подношење захтева, садржину захтева за давање гаранције, услове у погледу инструмената обезбеђења, као и висину провизије из става 1. овог члана.

Рачун за посебне намене

Члан 19.

Министар финансија отвара рачун за посебне намене за депоновање средстава иностраних кредита у страној валути (у даљем тексту: специјални рачун), код Народне банке Србије, за кредите дужника у чију корист је дата гаранција, ако споразумом, односно уговором о кредиту није друкчије одређено.

Влада, на предлог Министарства, одређује лице које* даје налог за пренос средстава кредита са специјалног рачуна на рачун корисника кредита.

*Службени гласник РС, број 149/2020

Отплата обавезе

Члан 20.

Отплату обавезе за коју је Република дала гаранцију врши дужник.

Отплата обавезе по основу дате гаранције

Члан 21.

Отплата обавезе настале по основу дате гаранције, условна је обавеза Републике.

Република отплаћује доспелу, а неизмирену обавезу из става 1. овог члана, уколико дужник не изврши своју обавезу благовремено, у складу са условима утврђеним у уговору о кредиту.

Регресно право

Члан 22.

Дужник има безусловну и апсолутну обавезу да плати Републици износ обавезе коју је она извршила према повериоцу по основу дате гаранције.

Ако је по основу дате гаранције, као и у случају непосредног преузимања обавеза у својству дужника по основу дате гаранције, Република извршила ту обавезу уместо дужника, Република има право на повраћај главнице, камате и осталих трошкова који настану због неизвршења, односно неблаговременог извршења обавеза, до висине износа измирене обавезе, као и право да од дужника наплати обрачунату законску затезну камату.

Право на повраћај средстава из става 1. овог члана Република остварује тако што смањује средства од утврђених буџетских апропријација и субвенција дужника у износу који је једнак висини измирене обавезе и обрачунате законске затезне камате из става 2. овог члана.

Ако дужник није корисник буџетских средстава Републике, Република на основу овлашћења добијеног од дужника, или других инструмената обезбеђења, иницира наплату средстава са рачуна дужника у складу са законом и другим прописима којима се регулише платни промет, у износу који је једнак висини измирене обавезе и обрачунате законске затезне камате из става 2. овог члана.

Министар финансија ближе уређује поступак и рокове за пренос средстава из ст. 3. и 4. овог члана.

Престанак важења гаранције

Члан 23.

Гаранција престаје да важи:

1) када дужник у потпуности измири обавезу на коју се гаранција односи;

2) истеком рока важења гаранције;

3) када се изврши плаћање по гаранцији у складу са издатом гаранцијом.

Поступак давања гаранције

Члан 24.

На предлог Министарства, Влада утврђује **основу*** за давање гаранције.

Представник Министарства **учествује*** од почетка поступка на свим преговорима о задуживању локалне власти и правних лица, када се тражи гаранција Републике.

Министарство доставља Влади извештај са преговора из става 2. овог члана, са нацртом уговора о кредиту **и текстом гаранције коју даје Република***.

*Службени гласник РС, број 149/2020

Брисан је назив члана 25. (види члан 12. Закона - 68/2015-14)

Члан 25.

Брисан је (види члан 12. Закона - 68/2015-14)

VI. ДРЖАВНЕ ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ

Емитовање и трговање државним хартијама од вредности*

*Службени гласник РС, број 68/2015

Члан 26.

Влада уређује опште услове за емисију и продају државних хартија од вредности на примарном тржишту и ближе елементе примарног тржишта државних хартија од вредности.

Влада ближе уређује услове за стицање статуса овлашћених учесника и примарних дилера на примарном тржишту.**

Државне хартије од вредности емитују се у нематеријализованом облику.

Министар финансија може закључити уговор са Народном банком Србије или Централним регистром, депоом и клирингом хартија од вредности а.д. Београд (у даљем тексту: Централни регистар *) за обављање појединих послова у вези са државним хартијама од вредности.

За обављање појединих послова у вези са државним хартијама од вредности, у складу са законом који уређује тржиште капитала, може се ангажовати једно или више страних правних лица која обављају послове клиринга и салдирања.***

Страна правна лица из става 5. овог члана ангажују се на основу одлуке коју доноси Влада на предлог Министарства.***

Државним хартијама од вредности може се трговати на регулисаном тржишту и ОТЦ тржишту под условима које прописује Влада.***

*Службени гласник РС, број 68/2015

**Службени гласник РС, број 95/2018

***Службени гласник РС, број 91/2019

Купци државних хартија од вредности

Члан 27.

Државне хартије од вредности могу куповати сва домаћа правна и физичка лица.

Страна правна и физичка лица могу куповати државне хартије од вредности под условима које прописује Влада.

Клиринг и салдирање

Члан 28.

Министар финансија, или постављено лице у Министарству које он овласти, доноси одлуку о клирингу и салдирању у примарној емисији државних хартија од вредности којима се може трговати на иностраном финансијском тржишту.

Брисан је ранији став 2. (види члан 14. Закона - 68/2015-14)

Клиринг и салдирање државних хартија од вредности емитованих на домаћем тржишту обавља Централни регистар и/или страно правно лице које обавља послове клиринга и салдирања, у складу са условима које прописује Влада.*

*Службени гласник РС, број 91/2019

Исплата државних хартија од вредности

Члан 29.

Државне хартије од вредности исплаћују се на дан доспећа утврђен у акту о емисији.

У случају да рок доспећа државних хартија од вредности падне у нерадан дан, исплата доспелих државних хартија од вредности ће се обавити првог наредног радног дана.

На основу решења министра финансија, или постављеног лица у Министарству које он овласти, Република може пре рока доспећа исплатити државне хартије од вредности, само уколико је таква могућност предвиђена у акту о емисији.

Република може откупити државне хартије од вредности које је емитовала пре рока њиховог доспећа, под условом да свим инвеститорима буде омогућено да учествују у откупу државних хартија од вредности пре рока њиховог доспећа.

Министар финансија, или постављено лице у Министарству које он овласти одлучује о откупу државних хартија од вредности пре рока њиховог доспећа.

Министарство објављује јавни позив за откуп државних хартија од вредности пре рока њиховог доспећа.

Забрана коришћења привилегованих информација

Члан 30.

Нико не може да купује државне хартије од вредности коришћењем привилегованих информација.

Забрана коришћења привилегованих информација односи се нарочито на лица која располажу привилегованим информацијама, као што су:

1) запослени код емитента, као и брачни друг или ванбрачни друг запосленог, крвни сродник запосленог у правој линији, у побочној линији закључно са другим степеном сродства, усвојилац или усвојеник, тазбински сродник закључно са првим степеном сродства и свако друго правно или физичко лице које се, према другим основама и околностима, може оправдано сматрати интересно повезаним са запосленим;

2) сва лица која су у обављању својих послова сазнала за привилеговане информације;

3) сва друга лица која су знала или су могла знати да су стекла привилеговану информацију.

Лице из става 2. овог члана коме су доступне привилеговане информације, не сме их саопштавати другим лицима, нити на основу њих препоручивати другим лицима да тргују државним хартијама од вредности.

Изрицање мера

Члан 31.

Учеснику на примарном тржишту (у даљем тексту: учесник) може се изећи забрана учествовања у куповини државних хартија од вредности на примарном тржишту.

Учеснику се може изећи мера забране учествовања у куповини државних хартија од вредности, у трајању од једне до три године, ако:

1) се не придржава овог закона и других аката којима се уређује емисија и примарна продаја државних хартија од вредности;

2) не изврши обавезу по основу поднете понуде за куповину државних хартија од вредности;

3) се договара са другим учесницима, у намери да утиче на висину цене државних хартија од вредности;

4) купи државне хартије од вредности на основу привилеговане информације.

Министар финансија доноси решење о забрани учествовања у куповини државних хартија од вредности на примарном тржишту.

Решење из става 3. овог члана је коначно и против њега се може водити управни спор.

Решење из става 4. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије".

Новчана казна

Члан 32.

Уколико учесник поднесе понуду за куповину државних хартија од вредности, таква понуда се сматра коначном и обавезујућом.

Министарство обрачунава и наплаћује новчану казну учеснику за неиспуњење обавезе по основу поднете понуде за куповину државних хартија од вредности у износу од 20% номиналне вредности поднете понуде.

Министар финансија доноси решење којим се изриче новчана казна из става 2. овог члана.

Решење из става 3. овог члана је коначно и против њега се може водити управни спор.

Учесник је дужан да новчану казну из става 2. овог члана плати најкасније у року од 14 дана од дана пријема решења на рачун извршења буџета Републике.

Решење из става 4. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије".

VII. ЗАДУЖИВАЊЕ ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ

Овлашћење за задуживање локалне власти

Члан 33.*

Одлуку о задуживању локалне власти доноси надлежни орган локалне власти, по претходно прибављеној сагласности Министарства.*

Захтев за давање сагласности о задуживању подноси се Министарству, уз образложење разлога због којих настаје потреба за задужењем. Захтев мора да садржи: податке о оствареним приходима и примањима, односно извршеним расходима и издацима у претходној години, податке о задужености на дан подношења захтева, план и извршење расхода и издатака, као и план и остварење прихода и примања у години за коју се подноси захтев и податке о доспелим, а неизмиреним обавезама на дан подношења захтева.*

Приликом давања сагласности Министарство ће поред испуњености услова из члана 35, односно члана 36. овог закона, узети у обзир и: проценат остварења прихода и примања у односу на планиране, проценат извршења расхода и издатака у односу на планиране, висину планираног буџетског дефицита, висину неизмирених обавеза, висину постојећег кредитног задужења, као и све друге релевантне околности везане за буџет локалне власти.*

Сагласност из става 1. овог члана Министарство даје у року од 30 дана од дана пријема захтева за давање сагласности.*

Ако Министарство у року из става 4. овог члана не одговори на захтев за давање сагласности, сматраће се да сагласност није дата.*

*Службени гласник РС, број 91/2019

Задуживање локалне власти

Члан 34.

Локалне власти се могу задуживати у земљи и иностранству, односно на домаћем и иностраном тржишту.

Локалне власти се могу задуживати у домаћој и страној валути, у складу са овим законом.

Локалне власти не могу давати гаранције **правним лицима чији су оснивач нити било ком другом правном лицу***.

*Службени гласник РС, број 68/2015

Задуживање локалне власти за финансирање текуће ликвидности*

*Службени гласник РС, број 68/2015

Члан 35.

Локалне власти се могу задуживати за финансирање * текуће ликвидности, који настаје услед неуравнотежености кретања у јавним приходима и јавним расходима.

Укупан износ задуживања из става 1. овог члана мора се вратити пре краја буџетске године у којој је уговорено и не може се рефинансирати или пренети у наредну буџетску годину.

У току буџетске године задуживање за финансирање дефицита текуће ликвидности не сме прећи 5% укупно остварених прихода буџета локалне власти у претходној години.

*Службени гласник РС, број 68/2015

Дугорочно задуживање локалне власти

Члан 36.

Локалне власти не могу се дугорочно задуживати, осим у делу задуживања ради финансирања или рефинансирања капиталних инвестиционих расхода предвиђених у буџету локалне власти.

Износ неизмиреног дугорочног задужења за капиталне инвестиционе расходе из става 1. овог члана не може бити већи од 50% укупно остварених текућих прихода буџета локалне власти у претходној години.

Изузетно од става 2. овог члана, износ неизмиреног дугорочног задужења за капиталне инвестиционе расходе из става 1. овог члана може бити већи од 50% укупно остварених текућих прихода буџета локалне власти у претходној години, у случајевима када се ради о дугорочном задуживању чији је рок отплате, не рачунајући период мировања, најмање пет година.*

Износ главнице и камате који доспева у свакој години на сва неизмирена дугорочна задуживања за финансирање капиталних инвестиционих расхода из става 1. овог члана, не може бити већи од 15% укупно остварених текућих прихода буџета локалне власти у претходној години.

Изузетно од става 4. овог члана, за дугорочна задуживања из става 3. овог члана, износ главнице и камате који доспева у свакој години на сва неизмирена дугорочна задуживања може да буде већи од 15%, ако две трећине текућег суфицита у односу на укупно остварене текуће приходе чини удео већи од 15%.*

Изузетно од става 1. овог члана, јединица територијалне аутономије може се задуживати емитовањем дугорочних хартија од вредности ради финансирања инвестиционих, развојних и приоритетних програма и пројеката, као што су инвестиције у капитална улагања и набавку финансијске имовине.**

Ограничења из ст. 2 – 4. овог члана не односе се на задуживања из става 6. овог члана.**

*Службени гласник РС, број 107/2009

**Службени гласник РС, број 78/2011

Члан 36а*

Уколико јединица територијалне аутономије не буде измиривала дуг у складу са уговореном динамиком или обавести Министарство о немогућности извршавања обавеза по основу задуживања, министар финансија обуставља пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије до висине неизмирених обавеза.*

*Службени гласник РС, број 78/2011

Начин пласирања средстава и задуживања локалне власти

Члан 37.

Локалне власти могу, у циљу смањења трошкова задуживања, а у складу са одговарајућим степеном ризика, пласирати средства, односно обавити остале трансакције са расположивом готовином, после редовног извршења буџета локалне власти, по каматној стопи која није нижа од **референтне каматне стопе*** Народне банке Србије.

Локалне власти се могу задуживати узимањем кредита или емитовањем дугорочних хартија од вредности (муниципалних обвезница), које могу куповати домаћа и страна правна и физичка лица, у складу са законом којим се уређује тржиште капитала.*

Локалне власти **месечно*** достављају Министарству податке по врстама задуживања, износу и отплати дуга, вредности и нивоу каматних стопа.

Министар финансија ближе уређује начин извештавања локалне власти о задуживању из става 3. овог члана.*

*Службени гласник РС, број 78/2011

**Службени гласник РС, број 68/2015

Регресно право

Члан 38.

Ако је по основу издате гаранције, * као и у случају непосредног преузимања обавеза у својству дужника, Република извршила ту обавезу уместо локалне власти, Република има право на повраћај главнице, камате и осталих трошкова који настану због неизвршења, односно неблаговременог извршења обавеза, као и право да од локалне власти наплати законску затезну камату.

Република остварује право на повраћај средстава из става 1. овог члана обуставом права учешћа општина, градова, односно града Београда, у порезима које им уступа Република, односно трансферима утврђеним посебним законом, до висине износа измирене обавезе и обрачунате законске затезне камате до дана измирења обавезе, или активирањем других инструмената обезбеђења.

*Службени гласник РС, број 68/2015

VIII. ЗАДУЖИВАЊЕ ОРГАНИЗАЦИЈА ОБАВЕЗНОГ СОЦИЈАЛНОГ ОСИГУРАЊА

Задуживање организација обавезног социјалног осигурања

Члан 39.

Организације обавезног социјалног осигурања не могу се задуживати, осим у делу капиталних инвестиционих расхода из финансијског плана, изузев Републичког завода за здравствено осигурање ради набавке лекова.

Организације обавезног социјалног осигурања не могу давати гаранције.

Организације обавезног социјалног осигурања могу се задуживати код домаћих и иностраних поверилаца ради финансирања капиталних инвестиционих расхода, у складу са критеријумима које утврђује Влада.

Одредба става 3. овог члана примењује се и на задуживање ради набавке лекова из става 1. овог члана.

Одлуку о задуживању организације обавезног социјалног осигурања доноси надлежни орган организације обавезног социјалног осигурања.

Износ задуживања из става 3. овог члана утврђује се у складу са могућностима организације обавезног социјалног осигурања да из сопствених прихода финансира отплату главнице и камате.

Ако се јави краткорочни дефицит у текућој ликвидности у току буџетске године, услед неуравнотежених кретања у приходима и расходима, финансирање се може вршити позајмицом из буџета Републике, а на основу критеријума које утврђује Влада.

Укупни износ краткорочног задуживања из буџета Републике, у току буџетске године, мора бити враћен до **31. децембра*** текуће године.

Износ краткорочног или дугорочног задуживања за капиталне инвестиционе расходе, односно за лекове, у току буџетске године не може бити већи од 20% укупно остварених прихода финансијског плана организације обавезног социјалног осигурања у претходној години.

*Службени гласник РС, број 149/2020

IX. ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ, КОНТРОЛА, ЕВИДЕНЦИЈА И ИЗВЕШТАВАЊЕ*

*Службени гласник РС, број 68/2015

Праћење реализације и контрола*

*Службени гласник РС, број 68/2015

Члан 40.*

Праћење реализације, контролу и извештавање у вези са спровођењем техничких и финансијских одредаба уговора о кредиту за финансирање инвестиционих пројеката обавља јединица за управљање пројектом (у даљем тексту: ЈУП) која се образује при кориснику кредита.*

ЈУП, сваког квартала, доставља Министарству и надлежном министарству извештај о реализацији пројекта из става 1. овог члана.*

Министар финансија ближе уређује облик и садржину извештаја о реализацији уговора о кредиту за финансирање инвестиционих пројеката из става 2. овог члана, као и услове за отказивање кредита и казне за кориснике кредита услед неуспешне реализације пројектних зајмова.*

*Службени гласник РС, број 68/2015

Евиденција и извештавање

Члан 41.

Министарство води евиденцију о јавном дугу Републике.

Евиденција из става 1. овог члана садржи нарочито податке о износу и отплати јавног дуга, датој гаранцији, ***** вредности, нивоу каматних стопа и провизији за дату гаранцију.

Министарство једном годишње подноси извештај Влади о подацима из евиденције из става 1. овог члана.

Влада једном годишње подноси извештај Народној скупштини Републике Србије о свим подацима везаним за стање јавног дуга.*

Министар финансија може закључити уговор са Народном банком Србије за обављање појединих послова у вези са вођењем евиденције о јавном дугу Републике.

*Службени гласник РС, број 68/2015

X. УПРАВА ЗА ЈАВНИ ДУГ

Оснивање и организација

Члан 42.

Оснива се Управа за јавни дуг (у даљем тексту: Управа), као орган управе у саставу Министарства и уређује њена надлежност и организација.

За обављање послова из надлежности Управе образују се организациони делови.

Начин образовања, структура и надлежности организационих делова из става 1. овог члана уређују се актом министра финансија, на предлог директора Управе.

Руковођење

Члан 43.

Управом руководи директор.

Директора Управе поставља Влада, на предлог министра финансија.

Надлежност

Члан 44.

У вези са јавним дугом, Управа обавља послове који се односе на:

1) **реализацију**** преговора о задуживању;

2) државне хартије од вредности;

3) управљање приливима по основу јавног дуга **инвестирање и обављање осталих трансакција са вишковима ликвидности односно средствима финансијске имовине Републике Србије под управљањем***;

4) управљање ризиком који може настати на основу промене девизног курса и/или на основу промене каматне стопе, као и других ризика који могу настати у вези са задуживањем Републике;**

5) праћење и анализирање стања и промена на домаћим и иностраним финансијским тржиштима;

6) припремање стратегије за управљање јавним дугом;

7) праћење задуживања локалне власти;

8) праћење задуживања правних лица када се тражи гаранција;

9) вођење евиденција и рачуноводствених послова о јавном дугу и финансијско извештавање;

10) управљање финансијским информационим системом;

10а) праћење и анализирање стања и активности на примарном, ванберзанском и на регулисаном тржишту државних хартија од вредности;**

10б) обавештавање институција надлежних за надзор над учесницима на примарном тржишту о уоченим неправилностима у поступању тих учесника на примарном тржишту;**

11) предлагање забране учествовања у куповини државних хартија од вредности на примарном тржишту;

12) обављање других послова, у складу са законом.

*Службени гласник РС, број 68/2015

**Службени гласник РС, број 149/2020

Пружање других финансијских услуга

Члан 45.

Управа може пружати друге финансијске услуге у складу са уговором, за које наплаћује накнаду која представља приход буџета Републике.

Висину накнаде за вршење услуга из става 1. овог члана утврђује Влада, на предлог министра финансија.

Средства за рад

Члан 46.

Средства за рад Управе обезбеђују се у буџету Републике.

XI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ

Члан 47.

Новчаном казном од 300.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ учесник – правно лице ако не изврши обавезу по основу поднете понуде за куповину државних хартија од вредности (члан 31. став 2. тачка 2) овог закона).

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара и одговорно лице у учеснику – правном лицу.

Члан 48.

Новчаном казном од 300.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ учесник – правно лице ако се договара са другим учесницима, пре одржавања примарне продаје, у намери да утиче на висину цене државних хартија од вредности (члан 31. став 2. тачка 3) овог закона).

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара и одговорно лице у учеснику – правном лицу.

Прекршај одговорног лица

Члан 49.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице корисника буџетских средстава, одговорно лице у организацији обавезног социјалног осигурања, као и одговорно лице у правном лицу ако изврши задуживање на начин који је у супротности са одредбама овог закона.

Прекршај физичког лица

Члан 50.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице – купац ако се договара са другим учесницима, пре одржавања примарне продаје, у намери да утиче на висину цене државних хартија од вредности (члан 29. став 2. тачка 3) овог закона).

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Испуњење обавеза по основу задужења до ступања на снагу закона

Члан 51.

Уговори о кредиту, односно зајму које је Република закључила до дана ступања на снагу овог закона, као и акти о емитовању хартија од вредности које су надлежни органи донели до дана ступања на снагу овог закона, остају на снази под условима утврђеним у тим уговорима, односно актима о емитовању хартија од вредности.

Гаранције које је Република дала до дана ступања на снагу овог закона, представљају обавезу Републике у складу са датом гаранцијом.

Започети поступци

Члан 52.

Поступци за закључивање уговора о кредиту, односно зајму, као и поступци за давање гаранција Републике, који су започети до дана ступања на снагу овог закона, наставиће се по одредбама овог закона.

Престанак важења појединих одредаба закона

Члан 53.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе чл. 52, 53, 56, 57, 58, 59. и 60. и члана 73. став 1. тачка 4) Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 9/02 и 87/02).

Ако су одредбе других закона који важе на дан ступања на снагу овог закона у супротности са овим законом, примењиваће се одредбе овог закона.

До почетка рада Управе послове из члана 44. овог закона обављаће Министарство – Сектор за трезор.

Ступање на снагу

Члан 54.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.